

Prof. Mgr. Michal Chabada, PhD.  
Katedra filozofie a dejín filozofie, Filozofická fakulta UK, Bratislava

**Posudok k žiadosti doc. Mgr. Antona Vydru, PhD. k vymenovaniu za profesora  
v študijnom programe „filozofia“**

Na základe výsledkov vedeckej, prekladateľskej, grantovej a pedagogickej činnosti doc. Mgr. Antona Vydru, PhD., ktorý sa uchádza o vymenovanie za profesora v odbore filozofia vyjadrujem presvedčenie, že predložený výpočet jeho aktivít v plnej miere naplňa kritériá stanovené na získanie titulu profesora a jednoznačne ho na to oprávňuje.

Doc. Vydra predložil v odbore „filozofia“ pozoruhodné spektrum vedeckých publikácií, ktoré preukazujú ich vysokú vedeckú kvalitu s osobitým ťažiskom v troch oblastiach: dejinno-filozofické skúmania, francúzska filozofia vedy (Bachelard a Canguilhem) a kultúrna semiotika. Zároveň predložil vysokoškolské učebnice, ktoré potvrdzujú, že v pedagogickej činnosti je kvalifikovaným akademickým učiteľom.

Vedecká kvalifikácia a reputácia doc. Vydru sa ukazuje v prvom rade v jeho štyroch monografiách. V prvej monografii *O tvorbe a nesmrteľnosti* reflektuje otázky smrti a nesmrteľnosti vo vzťahu k tvorbe a snaží sa zachytiť časti tohto prelínania (tvorba čerpá z minulosti, aby aspoň nakrátko odhrnula záves súčasnosti, pričom sa ponára do slov, symbolov, myšlienok, ktoré môžu vyjaviť najpodstatnejšie súvislosti). V druhej monografii *Gaston Bachelard a filozofia pohľadu* predstavuje filozofiu Gastona Bachelarda na pozadí skúmania problematiky vizuality v jeho dielach, pričom zdôrazňuje Bachelardov často opakovaný rozdiel medzi videním (percepciou) na jednej strane a snením alebo abstraktným myslením na druhej strane. Doc. Vydra sa pýta, čo dnes pre nás znamená Bachelardovo „iné videnie“ a či nás privádza k nejakej novej technike videnia. Kniha sa člení na sedem kapitol a záver. Prvé tri kapitoly majú predovšetkým interpretačný ráz a týkajú sa tém miesta obrazu, problému pozorovania vo vedách a otázky knihy ako nástroja pre iný než bežný spôsob videnia. Ďalšie tri kapitoly majú aplikačný charakter. Na príkladoch umeleckých diel (literárnych a výtvarných) a na príkladoch Bachelardovho prístupu k priestoru doc. Vydra ukazuje uplatnenie prvých troch základných tém. Posledná kapitola a záver sú vyrovnávaním sa s Bachelardovou filozofiou a diskusiou o možnostiach, ktoré jeho filozofia ponúka súčasnému uvažovaniu o filozofii pohľadu. V tretej monografii *Bdelé snenie. Komentár k Bachelardovmu Plameňu sviece* reflektuje Bachelardove úvahy o slabom svetle. Priložený komentár vovádza čitateľa do textu, pričom nechce byť ani návodom na polemiku

s Bachelardom, ani nekritickým obdivom k jeho dielu. Chcem vyzdvihnúť, že doc. Vydra týmito monografiami nielen obohatil súčasné interpretácie Bachelardovej filozofie, ale aj nadviazal na už existujúci výskum v domácom kontexte, ktorý najvýraznejšie prezentoval prof. M. Zigo. V poslednej monografii *Hermés bez krídel. Kultúrne obrazy kontinentálnej hermeneutiky* sa zaoberá pojmom imaginatívnych setov alebo súborom určujúcich obrazov, z ktorých vychádza naše myslenie. Ide o diskurz, ktorý pôsobí na pozadí našich výpovedí a utvára ich symbolickú alebo imaginatívnu štruktúru. Zvolenou oblasťou tohto skúmania sú dejiny hermeneutického myslenia v kontinentálnej tradícii.

Nemalý počet publikovaných prác vo forme článkov v renomovaných odborných časopisoch ukazuje, ako doc. Vydra pokračoval a rozširoval ťažisko svojho výskumu, v ktorom rozvíjal témy sociálnej patológie, nihilizmu, vybrané témy filozofie E. Lévinasa, M. Henryho a najmä G. Bachelarda.

V oblasti francúzskej filozofie vedy ďalej prehĺbil svoj výskum u G. Bachelarda a za zmienku stojí predovšetkým jeho významný text **Gaston Bachelard and his reactions to phenomenology**, ktorého relevancia nespočíva len v tom, že bol publikovaný v prestížnom vydavateľstve a v množstve zahraničných citácií v registrovaných databázach, ale aj v tom, že na vyžiadanie vyšiel aj v súbore celosvetovo najvýznamnejších príspevkov v bachelardovských štúdiách. Z francúzskej filozofie vedy sa doc. Vydra zameril aj na osobu a dielo G. Canguilhema, ktorému venoval niekoľko štúdií a preklad jeho knihy **Ideológia a racionalita**. Vedecký výskum doc. Vydru k tomuto francúzskemu filozofovi dosiahol medzinárodnú úroveň, ktorú potvrdzuje jednak jeho článok v časopise *Metaphilosophy* (**The value of philosophy: A Canguilhemian perspective**), jednak dve štúdie **The Twofold Concept of Normativity in Canguilhem** a **Dissatisfied Life : Philosophy of the Living in Canguilhem and Merleau-Ponty**. Obe sú súčasťou medzinárodného ročenského projektu *The Yearbook on History and Interpretation of Phenomenology*, ktorý doc. Vydra vytvoril a tri roky viedol ako šéfredaktor. Rad ďalších článkov a štúdií v oblasti kultúrnej semiotiky ukazuje, akým spôsobom doc. Vydra rozšíril svoje ťažisko v oblasti výskumu súčasnej filozofie. To sa týka predovšetkým aktuálnych otázok obrazov, metafor, spirituality, subjektivity, umeleckej vnímavosti a prežívania. Vydrovo skúmanie v tejto oblasti je svedectvom o jeho schopnosti vnímať širšie kultúrne, spoločenské a spirituálne podnety a predpoklady. Uvedenými monografiami a prestížnymi článkami – a nielen nimi – doc. Vydra vstúpil do medzinárodnej vedeckej komunikácie, na ktorú nadviazal a ktorú významne obohatil. Svedčia o tom ohlasy v zahraničných publikáciách a aktívne vystúpenia na medzinárodných a domácich konferenciách.

Čo sa týka *kvalifikácie v akademickej výučbe*, tu vyvolávajú obdiv učebnicové práce, skriptá a prekladové texty, ktoré doc. Vydra predložil a ktoré sú vhodné pre akademickú výučbu (*Akademické písanie. Ako vzniká filozofický text; Vybrané postavy stredovekej filozofie. Kontexty a interpretácie* a *Vybrané postavy renesančnej a novovekej filozofie. Kontexty a interpretácie*). Tieto vysokoškolské učebnice predstavujú nanajvýš užitočný počin pre prácu na textových seminároch a individuálne čítanie.

Za zmienku stojí aj to, že sa doc. Vydra venoval aj popularizácii svojho odboru a eseistickej tvorbe, v ktorej upozorňoval na prelínanie sa filozofie, literatúry a umenia vôbec.

Celkovo niet pochyb o tom, že doc. Vydra je na základe svojej vedeckej kvalifikácie a svojich schopností akademického učiteľa vynikajúcim kandidátom pre profesúru na Trnavskej univerzite. Prostredníctvom svojich početných prác zvlášť k súčasnej francúzskej filozofii vedy a jeho príspevkov na medzinárodných konferenciách sa preukázal ako kompetentný výskumník so širokým filozofickým záujmom a systematickým prístupom. Ani v kvalifikácii ako akademického učiteľa nechýba doc. Vydrovi nič. Ako učiteľ disponuje širokou skúsenosťou, jeho učebnicové práce a preklady poukazujú na jeho vyhranený záujem o výučbu a schopnosti sprostredkovať filozofické myslenie študujúcim.

Ako oponent inauguračného konania na základe svojho posúdenia výsledkov vedeckých, publikačných, pedagogických a prekladateľských aktivít doc. Mgr. Antona Vydru, PhD. jednoznačne konštatujem, že podľa môjho presvedčenia spĺňajú požiadavky na udelenie titulu „profesor“ vo vednom odbore filozofia a preto odporúčam, aby mu bol po úspešnom inauguračnom konaní tento titul udelený.

Prof. Mgr. Michal Chabada, PhD.

Bratislava, 27. 11. 2024